

Edukacja

# NIEZWYKŁA SZANSA DLA ZWYKŁYCH LUDZI

Dobre praktyki  
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki  
na Dolnym Śląsku



**Wydawca:**

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego  
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego  
ul. Mazowiecka 17, 50-412 Wrocław

**Projekt:**

Agencja Reklamy Szynal i Lis  
ul. Marchewkowa 9, 53-311 Wrocław

**Zdjęcia:**

Grzegorz Stadnik/Pracownia 2F  
z wyjątkiem:  
strona 65 – Marcin Furmann

strony 17-19, 29-31, 53-55, 58, 61-63, 66-67, 77-79 – materiały archiwalne projektów

Teksty powstały na podstawie materiałów przygotowanych przez koordynatorów projektów, którym dziękujemy za współpracę.

© Copyright by Departament Europejskiego Funduszu Społecznego,  
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego  
Wrocław 2011

Publikacja bezpłatna,  
współfinansowana ze środków Unii Europejskiej  
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



UNIA EUROPEJSKA  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**SPIS TREŚCI**

Wstęp .....	5
<b>EDUKACJA PRZEDSZKOLNA (Poddziałanie 9.1.1)</b>	
Wsparcie sieci przedszkoli w Gminie Czernica .....	8
Edukacyjna przygoda – wszystko zaczyna się w przedszkolu .....	12
Pierwsze kroki... Uruchomienie nowych oddziałów przy Przedszkolu nr 58 we Wrocławiu .....	16
Małe przedszkole jest fajne .....	20
Bystrzaki .....	24
<b>PROGRAMY ROZWOJOWE SZKÓŁ (Poddziałanie 9.1.2)</b>	
Marzenia do spełnienia – wyrównywanie szans edukacyjnych w Gimnazjum nr 5 w Głogowie .....	28
Nowoczesna edukacja szansą młodych lubomierzan .....	32
Kształcąc nowocześnie, równamy szanse .....	36
Szkoła sukcesu .....	40
Super szkoły .....	44
<b>KSZTAŁCENIE DOROSŁYCH (Działanie 9.3 i 9.4)</b>	
Dobre licea dla dorosłych w Jeleniej Górze .....	48
Kreatywny nauczyciel – kluczem do sukcesu ucznia .....	52
Trzebnicka e-oświata .....	56
<b>EDUKACYJNE INICJATYWY ODDOLNE (Działanie 9.5)</b>	
Jesteśmy świadomi wartości edukacji! .....	60
Wykorzystaj swój talent. Upowszechnianie edukacji artystycznej na terenie Gminy Polkowice .....	64
Sami sobie pomagamy .....	68
Łączymy pokolenia .....	72
Trzeba skorzystać! .....	76



Przedstawiam Państwu album *Niezwykła szansa dla zwykłych ludzi – dobre praktyki PO KL na Dolnym Śląsku*, który prezentuje przykłady ciekawych projektów edukacyjnych realizowanych lub zrealizowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W odróżnieniu od innych programów finansowanych z funduszy unijnych, które mają na celu inwestowanie w budowę dróg, oczyszczalni ścieków czy nowoczesnych fabryk, ideą Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest inwestycja w człowieka.

We współczesnym społeczeństwie ważna jest wiedza i informacja – dobra równie cenne albo cenniejsze od dóbr materialnych. Rozwój człowieka, wzrost jego wiedzy i umiejętności są głównymi czynnikami postępu technicznego i organizacyjnego. To właśnie ludzie są największym kapitałem – odkrywają i stosują nowe narzędzia pracy, systemy organizacji, tworzą je i udoskonalają, dzięki czemu inwestycje w infrastrukturę stają się dużo prostsze i bardziej skuteczne. Projekty realizowane w ramach PO KL przyczyniają się do wzrostu poziomu zatrudnienia i spójności społecznej oraz poziomu wykształcenia społeczeństwa, a także do zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw. W latach 2007-2013 Dolny Śląsk otrzymał ponad 480 mln złotych na realizację projektów z obszaru edukacji, czyli Priorytetu IX, któremu poświęcona jest niniejsza publikacja. Do 30 listopada 2011 roku, czyli do chwili, w której przekazujemy album do druku, z przyznanych środków rozdysponowaliśmy już ponad 384 mln złotych, podpisując 761 umów o dofinansowanie projektów. Wsparcie otrzymało m.in. ponad 150 ośrodków wychowania przedszkolnego, w ponad 560 szkołach kształcenia ogólnego zrealizowano programy rozwojowe, ponad 3000 nauczycieli uczestniczyło w doskonaleniu zawodowym, a blisko 3700 dzieci z obszarów wiejskich otrzymało możliwość skorzystania z edukacji przedszkolnej.

Jestem przekonany, że publikacja, którą trzymają Państwo w rękach, będzie wspaniałą inspiracją do realizacji kolejnych, równie ciekawych przedsięwzięć, podnoszących poziom wykształcenia mieszkańców Dolnego Śląska.

Życzę Państwu miłej lektury, wielu ciekawych pomysłów oraz powodzenia w ich realizacji.

Rafał Jurkowlaniec  
Marszałek Województwa Dolnośląskiego

Edukacja

## **NIEZWYKŁA SZANSA DLA ZWYKŁYCH LUDZI**

Dobre praktyki

Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki  
na Dolnym Śląsku





*Projekt spełnia oczekiwania rodziców i potrzeby gminy. Pozyskane środki umożliwiły dostosowanie pomieszczeń przeznaczonych na oddziały przedszkolne do wymaganych standardów, dzięki czemu utworzono 75 nowych miejsc dla dzieci. Widok uśmiechniętych dzieci i zadowolonych rodziców sprawia mi ogromną radość.*

**Dorota Szachiewicz, koordynator projektu**

## Wsparcie sieci przedszkoli w Gminie Czernica

**Poddziałanie 9.1.1** Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

**Projektodawca:** Gmina Czernica

**Wartość projektu:** 1 051 228,50 zł

**Okres realizacji projektu:** 1.08.2010 r. – 31.07.2012 r.





### Dajemy szansę

Gmina wiejska Czernica, położona w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji wrocławskiej, pełni funkcję zaplecza mieszkaniowego, dlatego od kilku lat wzrasta tu liczba ludności. Taka sytuacja jest świetnym bodźcem dla jej rozwoju, ale pociąga też za sobą problemy, takie jak brak miejsc w istniejących przedszkolach. Zdiagnozowano także niepokojąco niską świadomość rodziców, dotyczącą potrzeby kształcenia przedszkolnego, zwłaszcza wśród osób ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Niskie dochody tej grupy uniemożliwiają też dzieciom korzystanie z zajęć specjalistycznych.

Celem projektu jest zwiększenie dostępu do edukacji przedszkolnej najmłodszych mieszkańców gminy oraz uświadomienie rodzicom, jakie korzyści z niej płyną. Przez 2 lata realizacji projektu weźmie w nim udział 250 dzieci w wieku 3-4 lata oraz ich rodzice, mieszkańcy Gminy Czernica.

### Edukacja i zabawa

W ramach projektu powstały trzy nowe oddziały przedszkolne – jeden w Czernicy i dwa w Ratowicach. Funkcjonują one przy szkołach podstawowych, które udostępniły swoje pomieszczenia. Środki unijne pozwoliły wyremontować i przystosować placówki do potrzeb przedszkolaków. Oddziały otwarte są 10 godzin dziennie.

Program zajęć opracowano bardzo skrupulatnie, zapewniając przedszkolakom dostęp do specjalistów z różnych dziedzin. Neurologopeda dostosowuje terapię do indywidualnych potrzeb każdego dziecka. Rodzice dostają precyzyjne wytyczne, jakie ćwiczenia kontynuować w domu. Indywidualnie pracuje z każdym maluchem także psycholog, diagnozując mocne i słabe strony maluchów i pomagając im radzić sobie w trudnych sytuacjach. Zajęcia z integracji sensorycznej prowadzone są w profesjonalnie wyposażonym gabinecie. Terapia obejmuje głównie dzieci dysfunkcyjne, ale także te, które mają trudności w nauce i w nawiązywaniu kontaktów społecznych. Przedszkolaki biorą też udział w warsztatach plastycznych i rytmicznych.

### Co daje projekt?

Nowe oddziały przedszkolne to 75 dodatkowych miejsc. Ponadto 100 przedszkolaków z Czernicy, Dobrzykowic, Chrzęstawy Wielkiej i Kamieńca Wrocławskiego bierze udział w zajęciach specjalistycznych, np. z logopedą.

Wszyscy specjaliści systematycznie spotykają się z rodzicami, omawiają osiągnięcia i kłopoty dzieci oraz zachęcają do współpracy. Konsultacje z prowadzącymi uświadamiają opiekunom, jakie znaczenie dla rozwoju kilkulatek mają zajęcia przedszkolne. Ponadto zapewnienie dzieciom opieki umożliwiło wielu matkom i ojcom podjęcie pracy. *Zajęcia w Tęczowym Przedszkolu, do którego uczęszcza moje dziecko, uważam za*

*ciekawe. Sprzyjają one rozwojowi zainteresowań dzieci i spełniają moje oczekiwania jako rodzica. Nauczyciele starają się realizować różne cele wychowawcze i właściwie kształtować postawy dzieci oraz integrować grupę. Dbają o rozwój i wszechstronną stymulację wychowanków poprzez połączenie wrażeń słuchowych, wzrokowych i dotykowych podczas różnego rodzaju zabaw grupowych. Wykorzystują interesujące środki dydaktyczne (obrazki do kolorowania, rekwizyty do zadań, plakaty, gry edukacyjne, inscenizacje etc.). Stawiają przed dziećmi zadania, które je aktywizują, wyzwalają inwencję, ekspresję twórczą, mobilizują do zadawania pytań. W ciekawy sposób kierują ich samodzielną pracą, prowadzą obserwacje, rozwijają zdobyte umiejętności. Nauka przez zabawę pozwala rozwijać indywidualne predyspozycje. Interesujące są wszelkie zajęcia dodatkowe: muzyczne, taneczne (rytmika), logopedyczne, psychologiczne, językowe, sportowe. Dodatkowym atutem są wycieczki, np. Szlakiem Wrocławskich Krasnali czy do teatru. W przedszkolu organizowane są także imprezy i uroczystości, w których mogą brać udział całe rodziny (Dzień Mamy i Taty, Mikołajki, Dzień Babci i Dziadka czy bal karnawałowy). Kadra nauczycielska wykazuje się wysokimi kompetencjami, indywidualnym podejściem do każdego dziecka i życzliwością wobec rodziców – Beata Wrzeszcz, mama przedszkolaka z Czernicy.*



*Zarządzanie projektem to bardzo duża odpowiedzialność, ale i satysfakcja – przede wszystkim z rozwoju dzieci i ze zdobywania przez nie nowych umiejętności. Ładne sale przedszkolne oraz zadowolone rodziny, biorące udział we wspólnych wycieczkach i w świętowaniu, to dodatkowe korzyści.*

**Barbara Margol, koordynator projektu**

## Edukacyjna przygoda – wszystko zaczyna się w przedszkolu

**Poddziałanie 9.1.1** Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

**Projektodawca:** Gmina Miejska Dzierżoniów

**Wartość projektu:** 950 961,50 zł

**Okres realizacji projektu:** 1.01.2011 r. – 31.12.2012 r.





### Przedszkole – początek edukacji

W Dzierżoniowie blisko jedna czwarta maluchów pozostaje w domu. W mieście działa osiem przedszkoli – pięć prywatnych oraz trzy publiczne, w których bezpłatny pobyt zagwarantowany jest do pięciu godzin dziennie. *Edukacyjna przygoda – wszystko zaczyna się w przedszkolu* to projekt, którego celem jest utworzenie w istniejących placówkach trzech nowych oddziałów, w tym jednego integracyjnego. Przedsięwzięcie zakłada również zwiększenie zaangażowania rodziców, szczególnie ojców, w działalność placówki, m.in. przez organizację różnego rodzaju wycieczek i imprez przedszkolnych. Grupę docelową stanowi 70 dzieci w wieku 3-5 lat oraz ich rodzice i opiekunowie, z uwzględnieniem pierwszeństwa dzieci niepełnosprawnych i z rodzin niepełnych, dysfunkcyjnych, wielodzietnych i objętych pomocą społeczną.

### Opiekujemy się i edukujemy

Zajęcia dydaktyczno-wychowawcze prowadzone są zgodnie z podstawą programową, celami wychowania przedszkolnego i obszarami działań określonymi przez MEN, od poniedziałku do piątku po pięć godzin dziennie, przez wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną. Dzieci objęte są profilaktyką zdrowotną (okulista, stomatolog, laryngolog, ortopeda)



oraz opieką pielęgniarską i logopedyczną, a dzieci niepełnosprawne – rehabilitacją. Mają też możliwość udziału w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych. Program obejmuje ponadto zajęcia dotyczące równości płci i przełamania stereotypów.

Dla dzieci i ich rodziców organizowane są wspólne wyjścia do teatru, wycieczki i imprezy, np. *Dzień Mamy, Taty i Dziecka*.

Dla rodziców przewidziano cykl warsztatów, obejmujących zagadnienia związane z właściwym rozwojem i wychowywaniem dzieci. Uczą się obserwować swoje pociechy i odpowiednio kształtować ich postawy. Zdobycie wiedzy, jak pomagać w przezwyciężaniu trudności adaptacyjnych i jakie korzyści może przynieść integracja zdrowych i niepełnosprawnych przedszkolaków. Wiele uwagi poświęca się również roli ojca w procesie wychowywania.

Nauczyciele opracują broszurę, zawierającą wskazówki specjalistów (psychologa, logopedy, pediatry) na temat dojrzałości szkolnej dzieci oraz kształtowania ich świadomości i wrażliwości na kwestie równości płci i przełamania stereotypów. Będzie to praktyczny poradnik dla rodziców, napisany w oparciu o doświadczenia projektowe.

Dodatkowo przedszkola wyposażono w nowoczesny sprzęt, meble i pomoce dydaktyczno-edukacyjne, które rozbudzają wyobraźnię dzieci.



### Co daje projekt?

Dzięki dofinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego do przedszkola uczęszcza dodatkowych 70 dzieci. Rozwijają się społecznie, intelektualnie i emocjonalnie, co przygotowuje je do dalszego kształcenia.

Profilaktyczne badania zdrowotne pozwalają wykrywać u dzieci wady rozwojowe w ich wczesnym stadium, co umożliwiłoby szybkie podjęcie leczenia czy rozpoczęcie rehabilitacji. W 2011 roku przeprowadzono badania wad postawy i wymowy. Dzieci objęto gimnastyką korekcyjno-kompensacyjną i opieką logopedyczną.

Sukcesem jest widoczna zmiana postaw społecznych. W grupie integracyjnej przedszkolaki uczą się tolerancji. Efektem projektu jest również większe zaangażowanie rodziców w proces rozwoju swoich dzieci i w działania prowadzone na terenie placówek.

